

Vedlegg

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

Statsråden

Familie- og kulturkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1769-

19. april 2021

Svar vedrørende Dokument 8:193 S (2020-2021) om å unngå en tapt generasjon for demokratiet, kulturen og idretten

Jeg viser til representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Nicholas Wilkinson, Karin Andersen, Eirik Faret Sakariassen, Kari Elisabeth Kaski og Lars Haltbrekken om å unngå en tapt generasjon for demokratiet, kulturen og idretten.

Representantene har fremmet følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen sørge for at landets skoler, etter koronapandemien, ønsker ungdomsorganisasjoner, kulturliv og idrettsorganisasjoner velkommen til skolene, slik at skolene kan sikres som en viktig rekrutteringsarena for frivillig ungdomsarbeid, og slik at elevene får mulighet til demokratisk deltagelse og å ta stilling til ulike retninger innen det frivillige arbeidet.*
- 2. Stortinget ber regjeringen i forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2021 øke den frie grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjonene.*
- 3. Stortinget ber regjeringen ta initiativ til et samarbeid mellom Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og aktørene som organiserer de frivillige ungdomsorganisasjonene, for å legge en plan for ungdomsorganisasjonenes rolle i en gjenåpning av samfunnet.*

Regjeringen var raskt på plass med tiltak for frivilligheten i forbindelse med covid-19-utbruddet. For alle typer frivillige organisasjoner og ordninger under alle departementer ble det enighet om en praksis der organisasjonene fikk beholde statlig tilskudd de allerede hadde mottatt eller det var vedtatt at de skal motta. Departementene og andre tilskuddsforvaltere ble samtidig bedt om å vise fleksibilitet rundt spørsmål om alternativ bruk av midlene eller omdisponering av midler.

Støtten til frivillige organisasjoner fra ordninger under ulike departementer bidrar til å gi forutsigbarhet og fleksibilitet for planlegging og gjennomføring av aktivitet. Regjeringen har derfor videreført statlige tilskudd til frivillige organisasjoner på tilnærmet samme nivå i 2021, og departementene skal fortsatt søke å finne fleksible løsninger i dialog med organisasjonene. I ordninger der medlemstall utgjør grunnlaget for tilskudd, kan 2019-medlemstall anvendes. På denne måten unngår organisasjonene som mottar tilskudd fra slike ordninger, uheldige utslag og svingninger som følge av koronasituasjonen.

Gjennom kompensasjonsordningene for frivilligheten og idretten har det blitt utbetalt til sammen over 2 160 mill. kroner for arrangement og aktiviteter i 2020. Av dette er rundt 78 mill. kroner fordelt til lag og foreninger som er kategorisert som barne- og ungdomsorganisasjoner. I tillegg fikk barne- og ungdomsorganisasjonene en ekstra bevilgning på 10 mill. kroner i 2020. Den største andelen av midlene er overført til lokale lag og foreninger innenfor idrett, kunst og kultur samt tros- og livssynsorganisasjoner. Alle disse organisasjonskategoriene inneholder også mye aktivitet for barn og unge. Noe av hensikten med kompensasjonsordningene har vært å sikre at vi også etter koronaen har en sterk og uavhengig frivillig sektor, som er i stand til å gjenoppta aktivitet når det er mulig. Dette er også målet med stimuleringsordningene for frivilligheten i 2021, der det foreløpig er satt av 1 125 mill. kroner for første halvår til frivilligheten og idretten.

Vi har hatt flere møter med Landsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU), senest denne uken om stimuleringsordningene, og er kjent med utfordringene til barne- og ungdomsfrivilligheten. Vi har en felles intensjon om å legge til rette for barne- og ungdomsorganisasjonene i gjenåpningen av samfunnet. Regjeringen har hele veien prioritert tiltak for barn og unge under pandemien og fritidsaktiviteter er prioritert i gjenåpningsplanen.

Jeg har hentet innspill fra barne- og familieministeren og kunnskaps- og integreringsministeren som er inkludert i svaret under de konkrete forslagene.

Forslag 1:

Fra Kunnskapsdepartementet:

Kunnskaps- og integreringsministeren understreker at hun deler engasjementet for at barn og unge skal ha gode vilkår for å bli kjent med og delta i ulike lag og organisasjoner. Vi trenger at de unge engasjerer seg i lokalsamfunnet. Ungdomsorganisasjoner, kulturliv og idrettsorganisasjoner kan være gode arenaer og møteplasser for barn og unge.

Etter opplæringsloven skal elevene lære om demokrati, erfare demokrati og trene på å delta i demokratiske prosesser. Med de nye læreplanene som ble tatt i bruk fra inneværende skoleår, innførte vi et tverrfaglig tema demokrati og medborgerskap. Elevene skal få opplæring i demokrati og medborgerskap på alle trinn og i de fagene der det er naturlig.

Det er opp til skolen og lærerne hvordan undervisningen og andre aktiviteter på skolen legges opp for at elevene skal nå målene som er gitt i læreplanene. Dette er blant annet

viktig for at opplæringen skal kunne tilpasses elevene og gi mulighet for å ta opp dagsaktuelle tema.

Kunnskaps- og integreringsministeren understreker at hun har tillitt til at skolen og lærerne inkluderer de frivillige organisasjonene der dette er en naturlig del av skolens formål og virksomhet. Kunnskaps- og integreringsministeren viser til at mange skoler inviterer inn organisasjoner for å få frem ulike sider i samfunnsaktuelle saker. De fleste videregående skoler inviterer også politiske ungdomspartier i forbindelse med skolevalg.

Fra Barne- og familiedepartementet:

LNU fikk tildelt to millioner kroner over statsbudsjettet for 2020 til å utvikle en nasjonal portal for utlån av kommunale lokaler til barne- og ungdomsorganisasjonene.

Forslag 2:

Fra Barne- og familiedepartementet:

De frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene er viktige aktører for å sikre deltakelse for barn og unge, og er en arena for medvirkning og demokratisk praksis. Grunnstøtten skal blant annet legge til rette for at barn og ungdom deltar i barne- og ungdomsorganisasjonene, og sikrer organisasjonene som arena for aktivitet, fellesskap, medvirkning og erfaringer med demokratiske spilleregler. I 2021 er det satt av om lag 150 mill. kroner til nasjonal grunnstøtte.

I Prop. 127 S (2019-2020) ble det foreslått ti millioner kroner i tilleggsbevilgning til den nasjonale grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjonene i 2020. Styrkingen kom på bakgrunn av at barne- og ungdomsorganisasjonene hadde meldt om betydelige tap av inntekter som følge av pandemien. Mange arrangementer og aktiviteter hadde blitt avlyst, og flere var bekymret for å miste medlemmer og medlemskontingent.

Regjeringen har nylig utlyst en ny stimuleringsordning om tilskudd til frivillighetssektoren som følge av covid-19 utbruddet. Denne stimuleringsordningen er også tilrettelagt for å favne barne- og ungdomsfrivilligheten.

Grunnstøtten fordeles etter Forskrift om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner. Det er aktivitet som legges til grunn for utmålingen av tilskudd. Det er fastsatt en midlertidig forskrift som tar høyde for at aktiviteten i organisasjonene i 2020 ikke har vært som i et normalår. Organisasjonene kan selv bestemme om de legger 2019 eller 2020 til grunn når de søker om støtte for 2022.

Forslag 3:

Kulturdepartementet har et koordineringsansvar for frivillighetspolitikken og har på ulike saker treffpunkt med de andre departementene og faste møter med paraplyorganisasjonene for frivilligheten, inkludert barne- og ungdomsfrivilligheten.

Fra Barne- og familiedepartementet:

Barne- og familiedepartementet har flere faste møtepunkter med ungdomsfrivilligheten.

Hvert år arrangerer departementet Kontaktkonferansen, hvor barne- og ungdomsorganisasjonene møter barne- og familieministeren. Saker som er relevante for organisasjonene er gjerne tema for konferansen. Arrangementet er en viktig arena for direkte kontakt mellom organisasjonene og ministeren.

Gjennom Fritidserklæringen samarbeider regjeringen med kommunesektoren og flere frivillige organisasjoner. Hensikten med samarbeidet er å inkludere barn og unge i faste fritidsaktiviteter. Samarbeidet gir frivilligheten, regjeringen og kommunene mulighet til å koordinere innsatsen for barn og unges deltagelse.

To ganger årlig har departementet møter med paraplyorganisasjonene for barne- og ungdomsorganisasjonene: LNU, Ungdom & Fritid og Unge funksjonshemmede. Møtene brukes til gjensidig informasjonsutveksling om relevant aktivitet og uformelle diskusjoner.

Alle disse er gode fora for dialog om organisasjonenes rolle i gjenåpningen av samfunnet etter koronapandemien. Ungdomsfrivilligheten er viktig for barn og unges hverdag, og deres arbeid vil være av betydning for gjenåpningen og tiden etter pandemien.

Med hilsen

Abid Raja